

KÖSZEG ÉS VIDÉKE

Szépirodalmi, társadalmi, és közgazdasági hetilap.

Megjelenik hetenkint egyszer, vasárnapon.

Előfizetési ár:

Égész évre 4 frt = 8 korona, félévre 2 frt = 4 korona,
negyedévre 1 frt = 2 korona.

Egyes szám ára 10 kr. = 20 filler.

Felelős szerkesztő:

WITTINGER ANTA L.

Kiadó és laptulajdonos:

FEIGL GYULA.

Előfizetési pénzek és reclamációk a kiadótulajdonoshoz. Feigl Gyula nyomdászhoz (városkör 81) intézendők. Nyitlter sora 40 fr. — Hirdetések nagyság szerint.

Fölhívás előfizetésre.

A „Köszeg és Vidéke“ 17. évfolyamának II. negyedére, mely április hóval kezdődik, előfizetést nyitunk s tisztelettel kérjük előfizetőinket előfizetéseik megújítására, valamint mind azokat, kik hátralékban vannak, hátralékaik kiegyenlítésére.

Lapunk programját s irányát fejtegetnünk szükségtelen. Az a tizenhat év, mely a „Köszeg és Vidéke“ háta mögött áll, ékebben és ajánlóbban beszél minden frázisnál és egyhangú ígéreteknél.

A „Köszeg és Vidéke“ előfizetési ára:

Egy évre 4 frt.

Félévre 2 frt.

Negyedévre 1 frt.

Vidéki t. előfizetőinket arra kérjük, hogy utaláni tévedések elkerülése végett előfizetéseiket egyszerűen e cím alatt sziveskedjenek beküldeni:

A „Köszeg és Vidéke“ kiadóhivatalának Köszeg.

A „Köszeg és Vidéke“ szerkesztősége és kiadóhivatala.

A tűzrendészet városunkban és a vidéken.

Félte őrizzük tűzoltó-intézményünket és ezt egyrészt azért, mert legrégibbe a vármegyének, másrészt pedig, mert polgáraink vagyonának az

oltalmazására áll fenn. Korral haladó városnak, melyet nemzetgazdasági szempontok is kell, hogy vezéreljenek, szeme fényét képezi a jól szervezett tűzoltóság s mi úgy látjuk, hogy Köszeg városa is büszke tűzoltóságára, melynek fenntartására és folytonos fejlesztésére sem pénzáldozatoktól nem riad vissza, sem az erkölcsi támogatásban vele szemben nem fukarkodik. Ámde, miut majdnem minden intézményünknel, a tűzoltóságnál is tapasztaltunk újabb visszaesést. És ez abban állott, hogy az önkéntes szolgálatot teljesítők száma egy időben nagyon megfogyott s nem volt meg tehát a kellő erő, a mely tüzek alkalmával alkalmazható lett volna. A vezető férfiak már azon gondolkodtak, hogy a rendelkezésre álló kényszert alkalmazzák a tűzoltó-szolgálatnál, amikor most nem rég az egyesület buzgó elnökének ösztönzésére vagy hatvan fiatal, nagyrészt katonaviselt ember belépésre jelentkezett s belépésével újabb, fokozottabb erőt kölcsönzött önkéntes tűzoltócsapatunknak. Ilyen kedvező körülmények között remélhető, sőt biztosan várható, hogy tűzoltócsapatunk az eddigi ügyes vezetés és a jó felszerelés mellett most már meg fogja állani a helyét vész idején s így polgárságunk nyugodtan hajthatja le fejét napi fáradalma után.

S ami kedvezőt most a községi tűzoltóságról mondhattunk, alkalmazhatjuk azt járásunk többi községeire is, ahol, bár a legtöbb helyen még a kezdet nehézségeivel küzdenek, behatóbban foglalkoznak tűzrendészetrel. Maga a megye főispánja adta meg erre az impulzust. A gondjait mindenre

kiterjesztő főispán ugyanis nem csupán hivatalos állásából kifolyólag, hanem magáért a tűzrendészeti ügyért is teljes lelkesedéssel érdeklődik minden egyes felmerülő eset iránt s igazán szívén viseli a tűzoltás ügyét.

Igy tesz az alispán is, aki a főszolgabírák útján rendelkezik és egyik fontos intézkedése után a másikat teszi.

A tűzrendészet az egész megye területén azonban az egységes felügyeletben találja legfőbb biztosítékát. A kerületi felügyelők az év elejétől fogva májusig megvizsgálják az egyes községek tűzrendészeti viszonyait s a netalán mutatkozó hibák és hiányok pótlására szolgáló jelentéseiket, első sorban a járási szolgabírói hivatalnál teszik meg. A felügyelők eljárása szabályozva van.

A községeknek, ha a 150 házsámot meghaladják, tartoznak a községi tűzoltóságról gondoskodni, vagyis, amennyiben kebelükben önkéntes tűzoltó-egyesület alakítható nem volna, oly szervezetet létesíteni, minövel a tűzoltó-egyesületek bírnak. A községek a kebelükben alakult tűzoltó-egyesületeket anyagilag is támogatni kötelesek s ha e felett a község és az önkéntes tűzoltó-egyesület között vitás kérdés támad, a felek meghallgatása mellett a törvényhatóság határoz.

Ily szervezet, ily gondos körültekintés mellett s a lakosság józan felfogására is támaszkodva — mihamarább meglesznek téve amaz óvintézkedések, a melyek nélkül a különböző csapások nyüge alatt alig bírnánk gazdaságilag megállani, de a melyek

TARCZA.

Feleletül.

Irtá: Vartessy Gyula.

Nagyságos asszonyom! Mikor teguag este a páholyban azt a szép sárga maréchal-nit megcsókolta s ugy adta oda nekem, azt is megengedte ugyan nagykegyesen, hogy ne nevezzem magat „nagyságos asszonyom“-nak, hanem szólítsam a neven és mikor ezt mondta, szemének kábitóan mely tekintetével szinte belemerült a lelkembe — hanem azért meg sem fogom önt soha keresztneven szólítani és a rózsáját is itt küldöm vissza.

Mikor maga mellett vagyok, akkor csodás szépségnek határa alatt sok örültséget követhetnek el; de így, távol magától, nem érezve zsebkendője chypre illatát, nem látva bamulatatosan fehér nyakát s különösen azokat az apró, selymes pilákat ott a haja alatt, nem hallva mély rezgő, kissé tompa s mégis csengő hangját — hát így egészen más ember vagyok.

Maga mellett gyávának érzem magamat, aki akaratával szembe nem mernék szállni — magától távol s különösen kezembem ezekkel a felig széttepett papirlapokkal, egy szegény ember naplójegyzeteivel — batornak és erősnak, akire magának semmi hatása sincs.

S akarom, hogy ez így maradjon. Azért küldöm most el magának feleletül tegnapi hallgatag szerelmi vallomására ezeket a papirlapokat, melyekből eddig erőt merítettem, a feltámadó szerelemhez való küzdéshez.

Azt hiszem, ezentul nem lesz rá szükség, mert maga ezután a durva sértés után, hogy tudomására hoztam azt, hogy belátok a lelkebe egy halott ember hideg, fekete betűm keresztül, bizonyára nem akar majd társas-

ságiban látni — magától távol pedig nem bánt a kísértés.

A Petray Pista naplójából valók ezek a levelek. Talán emlékezik még reá? Tudja, aki a mult évben föbe lötte magát. Akkor beszéltek, hogy maga miatt. De maga nevetve mondta nekem is, másnak is, hogy örültség az egész. Pedig ugylátszik, volt benne valami. Legulább ezek a lapok azt bizonyítják. Csak azokat a lapokat küldöm el, amelyek érdeklik, a napló többi része is nálam van, de tudom, hogy mennyire nincs türelme a sok olvasáshoz, hát kiválogattam a sok felesleges dolog közül magát a történetet.

A kettőjük történetét, azt a történetet, amelyet maga eltagadott, azt a történetet, melynek tudása megvédett engem magától.

Különbem még sem küldöm el magának. Széttépné haragjában és ezzel megsemmisíténé ennek az átkozott szerelmi történetnek az utolsó bizonyítékát is — sőt ráim foghatná azt is, hogy hazudtam.

Nem, a bizonyítékot nem adom ki a kezem közül — veszedelmes ellenfél maga nagyságos asszonyom, kár lenne a kardot összetörni, mikor az ember hátat fordít magának.

Inkább leírom ide azokat a részeket, amelyek magára tartoznak . . .

A napló tetejére Pista csak annyit irt, — halála előtti estén irhatta — hogy azért hagyja azt nekem, mert tudja, hogy én is szeretem magat.

(Talán akkor igaza is volt. Azóta jól megerősítem magam a szegény fiu történetének az olvasgatásával.)

— Tudom, hogy szereted, hát azért akarom, hogy ezt elolvasd, hogy valamiképp utánam ne indulj!

Igy van járva a napló tetejére. A vonások erősek szilárdak, mintha nem is foglalkozott volna akkor már teljes határozottsággal a halál gondolatával . . .

Olvasza el kérem, ezeket a kiszakított sorokat. Hátha a könnyek tudnának még magán javítani.

. . . Nem szeretem. Nem akarom szeretni. Hiába beszél a szívem bármit is, az eszem nem akarja. Örültség is volna, hogy egy asszony, egy gyenge hiu asszony, olyan mint a többi, legfeljebb szebb a többinél, egyszerűre diadalt üljön felettem. Nem is akarok vele többé találkozni . . .

. . . Hiába, nem tudom kerülni. Hibákat keresek benne, de nem találok. Jó, nemes, szolid. Asszony, mégis olyan, mintha leány lenne. Heine verse is illik reá. Mikor meglátom, mindig az eszembe jut, hogy a teremtesnek az a remeke csakugyan olyan, mint a virág, oly tiszta, szép, szolid. Mikor úgy el-elnézem szolid fehér arcát és nyugodt fényü, leányosan tágra nyitott két nagy fekete szemét, úgy szeretnék oda borulni eléje s áhitattal imádni, mint valami istent . . .

— Végre beszélhettem előtte a szerelemről. Magam sem tudom, hol vettem volna hozzá a bátorságot, ha maga nem hozza elő ezt a témát. Kért, hogy ne jöjjenek többé hozzajuk, mert fel, hogy a mi barátságunk nem marad barátság. Ő pedig becsületes asszony, a ki szereti a ferjet s aki önmaga előtt már azt a szeretetet is szégyeli, amelylyel irántam viseltetik. Felindulva, reszkető hangon beszélt. Ha eddig nem szerettem volna is, ekkor bele kellett szeretnem. Csodálatos bájos és elragadó volt felindulásában, lazasan, kipirult arcával, nedves fényben csillogó szemével. Nem emlékezem a szavakra, amiket beszéltem, de annyit tudok, hogy azt mondtam el neki, amit akkor is s amit első látása óta mindig éreztem, hogy tisztességes szerelemmel szeretem s hogy még gondolatban sem akartam vétkezni hitvesi hűsége ellen. Egy sárga rózsát volt a hajába tűzve, kivette, megcsókolta s nekem adta. Oh drága rózsát, mindennem, gyönyörűségem. Rajtad van

fennállásának tudatában bizvást tekinthetünk nemzetgazdasági fejlődésünk sikerében.

Ama reménytől eltelve tehát, hogy az illetékes körök nem lankadnak el a jó ügy további támogatásában, elismeréssel adózunk az üdvös mozgalom indítóinak, intézőinek azon biztos tudatban, hogy a számba jöhető faktorok hasonlóképpen gondolkodnak s istápolnak minden jó törekvést.

HIREK.

— **Albírói állás betöltése.** A közégi kir. járásbírói állásra dr. Gerhäuser Józsefnek Szegedre történt áthelyezésevel megüresedett albírói állásra dr. Deutsch Ernő paucsovai kir. törvényszéki albíró helyezették át.

— **A városház átalakítása.** A város intéző körök ujabbán ezzel a tervvel foglalkoznak, hogy a tüzoltóság ódon városházát a modernebb igényeknek megfelelően átalakítsák. Meg is bízták Müller Ede építész, hogy az átalakítási munkálatokról tervet és költségvetést készítsen. A terv és költségvetés most elkészült s belőle megtudjuk, hogy a Jurisics-tér ugyancsak díszes objektumot nyerne az átalakított városházzal, csak hogy ez a költös nem kevesebb, mint 15 ezer forintba kerülne a városnak.

— **Adókievítő bizottság működése.** A III. osztályu kereseti adó kivételét t. e. március hó 31-én fejezték be. A kivető bizottság, mely előtt a kincstári dr. Huszár Pal előadó képviselte, t. e. március hó 26-án kezdte meg tárgyalását és elvégzésben bonyolította le az elejé került ügyeket. Az elnöki tisztet Szűcs Dániel viselte.

— **Felgyógyult tanfelügyelő.** Halász Ferenc kir. tanácsos és tanfelügyelő, előzőleg a betegségéből felgyógyult és most teljes erejét és idejét hivatalának szenteli. Örülünk, hogy Vasvármegye tanügyének szerencsés kezű vezetője jól egészségre örvend.

— **Időszerű utasítások.** A város képviselő-testülete a most folyó városi ügyekre nevezte bizonyos utasításokkal készült ellátni a tisztviselőket, közelő- és szolgálati mélyzetet. Lapunk egy barátja egyet-mást a stipulált pontokkal kiállított és rendelkezésünkre bocsátott. Az utasítás főbb pontjai ebből állnak: Utasítani kívánja a képviselő-testület a város polgármesterét, hogy a megkezdett drága kaviestermelés folytatassa és legyen azon, hogy a város valamennyi vámját olyan állapotba helyezze, a melyben meg nem voltak. A rendőrkapitányt a sebes hajta ellenében kifejtett energikus föltételest merekelmi óhajtaná, amennyiben a gyors közlekedés csak előmozdítja a város fejlődését. A város jegyzőjének szívére akarják kötni, hogy köz- és egyéb gyűléseken és értekezleteken ne akarjon mindig törvénymagyarázattal szolgálni, mivelhogy itt ugys mindenki törvényudo. A pénztári személyzetnek szigorú utasítást adnak, hogy gondoskodják állandó pénzkészletről s ne kolduljon mindig vám- és adóberlőknél. A közgyámot, aki egyuttal gazdasági felügyelő, arra akarják szorítani, hogy magának meghatározott munkakört jelöljön ki és minden egyes esetben megkeresse a tanácsot, hogy mit mikor akarnak csinálni. Az erdőmesternek főadatává teszik, hogy a városi faraktárt továbbra is oly tisztán tartsa, mint ahogy most van. A rendőrséget kenyérvadász terhe alatt utasítani fogják, hogy a városházát jól őrizze s lábát az utcára ki ne tegye s végre a lámpagyújtógatókat, hogy fagygyertyát égessenek. Aki a város ügyeinek jelen állásáról nemileg info mályva van, az a fenti sorokból az érthetlent is kiolvashatja.

— **Palyázat tanítónői állásra.** A vallás- és közoktatásügyi miniszterium a közégi polgári leányiskolánknál áthelyezés folytán megüresedett tanítónői állomást

segédtanítónővel akarja betölteni s e czélra április 16-ig terjedő határidőre pályázatot is hirdet. A segédtanítónő fizetése évi 500 forintban és szabályszerű lakberben van megállítva.

— **Grünfeld Alfréd,** a világhírű zongoraművész hangversenye a hó 26-án fog megtartatni. Oly előkelő művésztől van itt szó, kiről nines sok mondanivaló. Aki csak némileg érdeklődik a zene iránt, tudni fogja, hogy ez idő szerint Grünfeld a zongora királya s az ő játékában a zenesz és likus egyaránt nagy gyönyörűséget talál. Liszt Ferenc óta nem volt Közegen oly előkelő művész s így bizonyára a nagyjelentőségű hangversenyen ott lesz városunk egész intelligenciája. A hangversenyre a hírneves Bösendorfer czeg zongorát s hangolót küld. A hangverseny programja ez: 1. *Beethoven:* Sonáthe D dur op. 10; 2. a) *Schubert:* Impromptu moll. Op. 90; b) *Brahms:* Intermezzo A dur; c) *Bach-Saint Saens:* Gavotte; 3. a) *Schumann:* Arabeske; b) *Nocturne* D dur; 4. *Chopin:* a) *Butcarois* fis dur; b) *Nocturno* F moll; c) *Mazurka* II moll; d) *Valso* E moll; 5. *Grünfeld:* Romanzo fis dur op. 45; b) *Menuetto* G moll op. 45; c) *Schütt:* Un peu burlesque Cyprie; d) *Grünfeld:* Faust-Fantasie. Helyárak az elkeyben és az első két sorban 1 frt 50 kr., az ezt követő sorokban 1 frt, földszint 40 kr. Jegyek előre válthatók *Közégi József* könyvkereskedésében.

— **Országos vásár** lesz holnap, hettől, városunkban, állatvásárral egybekötve. A piros tojásnak való ruhafelteleket s egyébeket ezen vásárolja össze a vidék népe s meg mi városunk is szetnezzük a piacon, ha nines-e magunknak való speczialis tárgy vagy ujdonság, a mit megvehetünk.

— **Halalozás.** Sziklai János nyugalmazott honvéd-százados, polgárságunknak egy régi tisztelt tagja, f. e. március hó 29-én Bécsben, hol gyógykezelés alatt állott, elhalalt. Csak nem rég írtuk róla, hogy övéi hazavártak. Akkor az orvosok már lemondtak volt róla s meghalni küldték csak haza. A halál azonban meg a tavolban, a bécsi kórházban érte utol s ugyanott, osztrák földben találta nyját is. A családnak Bécsben kiadott gyászjelentést az alábbi sorok adják:

Sziklai Jánosné, született Bierbauer Emilia a maga, valamint kisiskori gyermekei, Panna és Feri, egy rokoni nevében fájdalommal szívvel jelentik: Sziklai János, m. kir. honvéd-századosnak, a hadi-erem és tiszti szolgálati-jelvény tulajdonosának a halotti szentsegek ájtatos feltevéle után 1897. évi március hó 29-én történt gyászos elhunytat. A boldogult hült tetemei április hó 1-én délután 2 órakor fogtak a bécsi I. kö számú cs. és k. helyorségi kórház kapolnájában beszenteltetni és a központi temetőben örök nyugalomra helyeztetni. Az engedtető szentmise-aldozat Közegen az új plebaniatemplomban fog a Mindenhatónak bemutatni. Bécsben, 1897. évi március hó 31-én. Béke poraira!

— **Ingatlanok forgalma a múlt hetről.** Örökösödés útján a következő ingatlanok kerültek új tulajdos alá: Nehai Gerhäuser Józsefnek után a (3856-3857) hsz.-ból elhaltat illetett részre dr. Gerhäuser József javára. — Nehai Gampel Vilmos után az 1706. hsz. Gampel Anna javára. — Nehai János Gyula után 70/476. sz. ház 758. (6040-6043) 1770. (6130-6131) (6044-6047) 1541. hsz. János Lajos Ilona, és István javára az elhaltat illetett fele részere.

— **Áldozatkész iskolafentartók.** A járásunkhoz tartozó Perénye község derek lakossága egyházi támogatás mellett új tanító-állást szervez és iskoláját is újra építi. A községben 130-140 tanköteles van, kik eddig egy tanító vezetése alatt nyertek elemi kiképezésüket; de hogy milyen mértékben, azt a túlszűfolt iskolaterem és egy tanító kioldása könnyen érthetővé teszi. A községbeliek ez anomálián akarnak segíteni, mikor most áldozatra szánva magukat, új iskolát nyitnak.

— **Anyakönyvi bejegyzések.** A közégi anyakönyvvezetői hivatalnal f. e. március havában 1 házassági eset, 27 születés és 17 halalozás jegyzetett be.

— **Hirdetmény.** Vonatkozásai vasmegye tek. alispáni hivatalának 7124/97. sz. rendeletére, ezennel közhírré létezik, hogy az 1897. évre készített kulturpótdó kivétel a városi pénztári hivatalban közszemléro ki van téve, hol az esetleges felzólalások f. e. ápril 1-től ápril 15-ig a hivatalos órákban irásban beadhatók.

Köszeg, 1897. április hó 1-én.

Városi pénztári hivatal.

— **Elhaltak névsora.** A folyó évi március havában elhaltak: Randveg József, 5 hónapos, r. k., bállob; Horváth József, 53 éves, r. k., arezrák; Hornyák Róza, 74 éves, r. k., aggkór; Czeke József, 56 éves, ov., tüdőlob; Horváth Zsigmond, 69 éves, r. k., vesebaj; Poczóly Imre, 64 éves, r. k., agyszellülés; Farkas Györgyné, 28 éves, ev. tüdőlob; Heiling Antal, 24 éves, r. k., czucros hűgvár; Tompek Johanna, 2 1/2 éves, r. k., aszkor; Weigl Róza, 23 éves, ev. tüdővész; Freyler Edene, 61 éves, ev. influenza; Groszlicht Márton, 65 éves, r. k., tüdővész; Thyli Margit, 8 napos, r. k., morevgoros; Papst Károly, 1/4 éves, ev., koraszülött; Horváth Maria, 77 éves, r. k., aggkór; Bauer Maria, 4 éves, tüdőlob; Schatzl Johanna, 14 napos, r. k. gyengeség.

— **Műterem áthelyezése.** Waszl Béla fotografus április 4-én műcsermet áthelyezte a király-uton levő 733. számú házból a mellette levő 730. számú Dreisziger-feló házba.

— **Földrajzi és statisztikai zsebatlasz a czíme** a Stampfel Karoly kiadásában Pozsonyban megjelent díszes művecskének. A művecske nemcsak térképeket tartalmaz, hanem egy egész sorozat statisztikai diagrammat is, melyek a művecskének értékét csak fokozzák. Színezett statisztikának nevezhetnők. A terület nagyságára, a lakosság számára, a felekezeti viszonyokra stb. vonatkozó statisztikai adatok, a szokásos mennyiségiani táblázatos alakban, csak oly olvasók által élvezhetők, kik a számozlopokba magukat beleélik, a táblázatok sorai között olvasni, a számok fölött elmélkedni tudnak. A statisztika azért oly népszerűtlen nálunk, mert rendszerint népszerűtlen alakban tárják élenk. A statisztikai számoknak színezett diagrammákba foglalásti útján lehet csak a számokat könnyen érthetőkké tenni, a statisztikát népszerűsíteni. Amerikában ez régen divatos, és azért ott a statisztikai adatok szájról-szájra is adtak. Nálunk meg a régi rendszer divatozik, és innen ama jelenség, hogy nálunk, egybekent mivel emberek is, a legelőlembb statisztikai tényekről sem bírnak kellő tájékozottsággal. Az emfített zsebatlasz a statisztika illusztrációjának helyes útján halad. A színezett diagrammák tetelei ügyesen vannak megválasztva és érdekesen kivive. Ki ezen statisztikai képeskönyvet átlapozza, sok érdekes adatnak jut birtokába. A 2 frt 50 krnyi meacson olcsó ár is csak ajánlásra szolgál a jeles művecskének.

— **Kitűnő szodaviz-gépek.** Ries és Berkovits Budapestben a Kerepesi-ut 66. szám alatt egy a szikvizgyártásához szükséges gépek és kellekek előállítására oly nagyszabásu gyárat tartanak fenn, mely a continensen valóban paratlanul áll. Ezen óriási üzemet Berkovits 26 éven át szerzett kiváló szakismerettel személyesen vezeti, s a mit a fő, kizárólag saját szabadalmi dolgozók fel, melyek hogy mennyire kitűnnek, mellette bizonyítanak nem csak a számtalan kitűnetések, hanem azon körülmeny is, hogy a Ries és Berkovits fele szoda-gépek ma már a világ minden részében szétkúrdetnek. Miert is ezennel felhívjuk az érdekeltek figyemet a szóban levő gyárosok kitűnő gyártmányaira.

Fővárosi levél.

A küszöbön lévő tavasz, a közeledő húsvéti ünnepek ismét új életet, új felpezsdülést hoznak a téli időknek alatt-zunyanuló tavéknak. A főváros már fokozottabb élénkséget mutat; a közutak-telekekről a tavaszi idényre már gondoskodnak a kiválóbb szakemberek, melyekről könnyen szerezhet értesülést a fővárosi közönség egy sém által; ámde a vidék közele-ége csakis a saját útján kaphat tudósítást mindezekről, mit kötelességét ismerünk ezuttal is megtenni.

Közlemények a zenetörténetből.

(Folytatás.)

A symphonia atyjának Haydnut nevezik. Haydn József 1732-ben született Alsó-Ausztriában közel a magyar határhoz.

Ifjúságát kasszerű viszonyok között töltötte. Édesatyja szegény bogárnemester volt, a kisgyermekét istenfelelemben nevelte fel s József fia teljes életében is nagyon vallásos maradt.

„A nélkül, hogy a hit tárgyai felett sokat elmélkedett és spekulált volna, elfogadta a mit a katolika egyház tanított.” „Haydn belső hangulata vidám, kiengesztelődött s bizalomteljes volt”, — mondja egyik életírója felőle.

Midőn már előhadott férfi korában Londonban volt, egy ottani templomban több ezer gyermek által énekelt vallásos népdal annyira meghatóta, hogy sírásra fakadt mint egy gyermek és naplójába ezeket írta:

Nines zene, mely enom valaha is annyira meghatótt és érintett volna, mint ez az ajtatos és ártatlan.

Ajtatosságteljes és ártatlan pedig a tiszta népleleknek önkénytelen megnyilatkozása s így érthető, hogy a mikor ezen londoni élménye után szegényes szülőfalujába visszatért azon szerény szobáskába, melyben valamikor a kályha melletti padon övével együtt énekelték dalukat, előbb a szoba küszöbén letérdelt és azt megcsókolta.

Ez szívének imája volt, a magasabb hatalomhozi benső és esendő háladási az isteni forráshoz, mely a tehetséget nyújtotta és ajándékozta.

A kis Haydnban már korán nyilatkozott a kiváló zenei tehetség és hajlam.

Az iskolamester felismerte benne ezen tehetséget és azt tanácsolta a fiu szüleinek, hogy adnak Hainburgba s ottani kántorhoz.

az ő édes ajkának a csókja! Hányszor összecsoókolak, hányszor hullatom rád könnyeimet! . . .

(Ugy-e azért adta nekem is azt a rózsát, hogy így csölekedjem vele?)

. . . Minden nap együtt vagyunk. Mintha régi jó barátok lennénk, úgy érezzük magunkat. Együtt zongorázunk, együtt olvasunk. Tegnap Feuillet „Parisi nő története”-t olvastuk. Azt mondta, hogy úgy szeret, mint Jenny szerette de Lernet. Mikor este elváltunk, utamam kiáltotta: „Pa, kis Jacques-om!” Ne tudok elaludni. Édes szava most is a fülemben cseng! Ejjél után két óra és meg mindig itt ülök az íróasztal mellett. Nezem az arczképet és csölelgatom . . .

. . . Oh, le sem tudom írni a boldogságomat. Istenem, micsoda nap volt az! Itt tartom a kezemben a rózsát, mely a maga keblere volt tűzve, mikor ma reggel a nyakamba borult s megvalotta, hogy nem tud többé parancsolni magának . . . Ha nem volna itt ez a szegény virág, amelyet a mi forró ölelésünk tett így tönkre, azt hinném, hogy álom volt az egész. Vagy valóban az enyem ez az édes, drága asszony? Gondolataim összezavarodnak a nagy boldogságtól, nem tudok írni többet, csak esölelgatom a virágot, mely tanuja volt ennek az örületes kergető boldogságnak . . .

. . . De rég is nem írtam ide semmit sem. Mit is írhattam volna külföldben? Csak ezt a két szót írhattam volna le legelőlembb milliószor, hogy boldog vagyok, boldog vagyok! . . .

. . . Csak végre hallgatna rám! A magaménak akarom ego-zon. Azt akarom, hogy váljon el a férjétől s legyen az én aranyos kis feleségem? Mindig csak igorgeti.

. . . A férje ma kétségbeesetten jött hozzám. Lejárt az egyik húszezer forintos váltója, amelyen én voltam az elfogadó. Fizessem helyette.

. . . Ma megint fizetnem kellett. Azt sem tudom

már, mennyi váltóm forog? No de majd rendbe jövünk, csak elveheassem őt. Addig nem rzhatom le magamról ezt a fraterit . . .

(Ez itt nagyságos asszonyom egy esomó unalmas lap következik. A váltókról. Majd minden hónapban lejárt kettő-három — kedves ferje mindig kétségbeesetten jött stb.)

. . . Végre komolyan beszéltem vele. Akar-e vagy nem a feleségem lenni? Ha szeret: elváltk attól az embertől. Jó, — mondja ő — de meg tudunk-e élni? A magi fizetése keves és hallom, hogy rongeteg váltóadóssága van . . . Teremtő isten, milyen hangon mondta ezt! Ha igaz lenne, amit most meg csak gondolni sem merek!

. . . Nem varok tovább. Vagy, vagy! Meg is mondtam neki. Vagy szeret s akkor a feleségemem lesz, vagy . . . vagy? — kérdi ő. Vagy nem szeret s akkor megölöm magam.

Gúnyosan rám nevetett s kacagva mondta: — Merné is maga azt tenni!

Kacagása itt cseng a fülemben. Hallom, egyre hallom a végre is beleőrülök. Gúnyos arczat is látom magam előtt. Sajátoságos érzés fog el. Tiszta világossággal látom, hogy micsoda gyűlöetre méltó közönséges lélek ez a nő, akit én úgy imádtam, mint az istent. Érzem, hogy nem tudom többé szeretni. De hát akkor miért éljek tovább? Hiszen csak azért akarom élni, hogy őt szerethessem? Hogy is mondta csak: nem merem megtenni? Hát ha megmerem . . .

A többi aztán tudja maga, nagyságos asszonyom. Egy reggel lumpolásból került haza a szegény fia és szepen föbe puffantotta magát! Magi nem sajnálta, más sem. Azt mondtak, jól járt, mert úgy is elzúllott volna . . .

Meg egyszer kerem, nagyságos asszonyom, olvassa el, amit kírtam magának abból a naplóból — hátha a könnyek javítanak meg valamit magán.

A háztartás vezetésében nem csak a szerepet játssza a gazdasági vagy színhelyi ruhák tisztítása vagy festése, s ezt nagyobb részt tavasszal rendelik meg a nők, midőn már szükségük van a tárgyra: ezért ajánljuk az alkalommal, hogy minden a tárgy megrendeléseiket azonnal küldjék el, hogy az idejükön elkészülhessenek, midőn használni kívánják, mert tavasszal egyszerre küldik mindehová a megrendeléseket, s azok úgy észterelődnek, hogy a kívánt időre a legelőszőbb intézet sem képes elvégezni, még az oly nagyvárú is, minő a híres Lohr Mária és Társa (ezelőtt Kronfus) Baross-utca 15. sz. vagy tisztító és üntető telepe, hol a ruhák, kelmék s egyéb szövetek vegyi tisztítása vagy festése a legmegelőszőbb eredménytel váges-tetek. Ruhák fejtelten állapotban is festetnek. Vidéki megrendelések a legpontosabban, jutányosan és gyorsan teljesítettek.

Gazdaközönseget ismertet az állategészségügyi szolgálatára vállalat létesítéséről értesíthetjük. Az állategészségügyi szolgálatára szükséges gyógyszereket addig hazánkban nem készítették, azokat legnyugybrászt a külföldről kellett hozatni. Ha az állategészségügyi Károly gyógyszerész, ki a gyógyszerkülönlegességek készítése terén elismert és számos kitüntetés nyert szakfordú, ismerte fel a nemzetgazdaságilag is fontos vállalat létesítésének szükségességét, melylyel hazánk gazdaközönsegeinek, valamint az állategészségügynek is nagybecsű szolgálatot tesz. A korneuburgi állatorvos, a res-titutions-fluid, a baromfi porok, tápszerek, gyógyító labdacok és kenőcsök, s azval minden az állatgyógyításra ismert szerek készítése s a hazai állatorvosok Károly laboratóriumot nyitott, s a szaktelké-nyek és orvosok hozzájárulásával oly minőségben állítja elő az állatgyógyászati eszközöket, hogy s hasonló készítményeket felülmúlják. Ezzel kapcsolatban az állategészségügyi szolgálatára még egy másik nagyfontosságú közeget is létesített Hazliuszky Károly; a legelőszőbb szaktelkények közreműködésével „Allatgészség-ség” című folyóiratot indított, melyben az állategészségügyi kör-ről tudnivalók ismeretelével megbecsülhetlen szolgálatot tesz gazdaközönsegeinknek. A lap előfizetési ára csak 6 korona egy évre, oly csekélység, melyet minden állattenyésztéssel foglalkozó gazda áldozhat, hogy a lap tanulságos tanácsaival is előmozdít-hasson gazdasági érdekeit. Az állatgyógyászati laboratórium tulaj-donosa és az „Allatgészség” című folyóirat kiadója mutatvány-számokat és prospectusokat mindenkinek szívesen küld. Kiadó-hivatal Budapest, VIII. Sándor-tér.

A tavasz közepében, midőn a közlekedés és forgalom ismét nagyobb mértékű kezd ültetni, a városi és községi közigazgatóságok egyik főgondját kell hogy képezze közutak és gyalogjárdák jó karba helyezése: a cselebbi azutal is felhívjuk a Magyar Aszfalt Részvénytársaság tulajdonát és szabadsálmát képező aszfalt-macadamra, mely a legelőszőbb és legelőszőbb köcsüt-burkolat, felülmúlja a legtöbb kőszálú burkolatot s könnyen és olcsón tartható jó karban. Járdaik készítése, nedves falak szárazzá tételére legelőszőbb az aszfalt-burkolat, s ezt különösen a t. gazdaközönsegek figyelmébe ajánljuk gazdasági épületek, raktárak stb. nedves falainak s padozatának burkolására. — Az aszfalt-macadam és az aszfalt-burkolat kiterjedése évről-évre emelkedik a közhasználatban, ami természetesen következménye általános meg-ismerésének, mert a hol egyszer alkalmaztatott, mindenki meg-nyúzik arról, hogy az aszfalt-macadam köcsüt mily nagy előny-nyújt a járművek és állatok kímélésére s a közlekedés könnyíté-sére, az aszfalttal szárazzá tévés pedig közegezési tekintetből, mily nagyfontosságú, ezt ismerte el az országos kiállítás juryje is, midőn a Magyar Aszfalt Részvénytársaságot a legmagasabb kitün-tetésben: díszoklevélben részesítette. — Felvilágosításokat, költséghatárnyitást stb. kívánatra díjmentesen küld a Magyar Aszfalt Részvénytársaság igazgatója, Budapest, Andrásy-ut 30.

A háztartásban a nők egyik legfontosabb gondját a haszná-latlan színhelyi ruhák tisztítása képezi s erre nézve a legelőszőbb a festés vagy vegyi tisztítás, mit legelőszőbb a régi jó hírnevű Ber-kecz István-féle helyem- és szőrpuha-festő a vegyi tisztító in-tézetben (Budapest, Róza-tér 3. sz.) lehet eszközölni. Különösen figyelmesteljünk a tisztításunkat, hogy festésre vagy vegyi tisztítá-sra szánt ruháikat minél előbb küldjék el, hogy azok kívánt időre elkészülhessenek, mert a tavasz beálltával igen sokan akkor gondolnak a festésre, mikor már használni ohajtanák s ekkor oly tomegesen érkeznek a megrendelések, hogy lajzára a legnagyobb berendezésnek, lehetetlen oly rövid idő alatt elkészíteni, mikorra kívánják. Berkecz István-féle intézetben mindennemű szö-veket, ruhák, (fejtelten állapotban is) a legelőszőbb festetnek vagy vegyileg úgy tisztítanak, hogy egészen újnak látszanak. — Árjegyzéket kívánatra díjmentesen küld, s abból meg lehet tudni, hogy a kelmét milyen színre s milyen áron lehet festeni.

Közigazdaság.

A vetések tavaszi ápolása.

Különösen a jelenlegi terhes gazdasági viszonyok közepette oda kell minden gazdának törekednie, hogy egyrészt minden rendelkezésére álló talpalatnyi területet kihasználjon, de sőt ezen a területen is a lehető leg-nagyobb terméseket érje el; ebből a célból azutal okvetlenül ösmernie kell mindazon szabályokat, melye-lyek a mezőgazdasági tudomány oknokai oda állít, sőt ut több, azokat alkalmaznia, követni is kell. Csakhogy az a baj van ismét a dolognál is, mint sok egyébnél, hogy a gazdaközönsegek egy része nem igen olvas szak-iratokat, saját tapasztalataiból pedig igen hosszú idő alatt jön arra rá, a mit olvasás útján vajmi hamar elsajátít-hatna; más része ismét ha tudja is mit kellene tenni, nem teszi azt meg, mert kényelmotlen, a megszokott rendes munkáktól eltérő munkát ad, s így mulasztást követ el, a mely a termés-hozam esökkenésében nyilvánul.

Nem lesz tehát felesleges emlékeztetni az olvasót arra, hogy mi mindent kell tennie, hogy termése fokozza. Ha a gazda a legjobb vetőmagot veti is el, s a vetőmag alá talajt a lehető legelőszőbb készítette is el; ha a talajban megvan minden növényi tápanyagok, a melyeket a növény vagy termésnek létrehozásához igényel, mégis a termés hiány maradhat, ha hiányzik a megfelelő ápolás. — Hisz a szabályszerűen végrehajtott ápolási műveletekkel módunkban van meg az időjárasi viszonyok ellen is küzdeni; a szárazság, vagy a túlságos nedvesség okozta hátrányokat e-ökkenhetjük, vagy teljesen meg is szüntethetjük.

Igy p. o. minden gazda előtt ismeretes, hogy egyes talajtípusok felajzása erősebb csapadék után, ha ezt esős száritó szél követi, megcserepesedik. A cserepesedett talajban a megkeményedett kéreg elzárja a növény gyö-keiről a levegőt, megzátolja a nedvesség bejutását, s elősegíti a talaj kiszáradását. Különösen hatalmas a csere-pesedés akkor, ha a talajba övetett apróbb magvak még ki nem keltek. Ekkor nem csak, hogy rosszul eszik ki a magvak, minthogy levegőhöz nem férnek, hanem ki sem kelnek, minthogy nem tudják keresztül törni a felületükre megkeményedett fudrteteget. Ennek azután az az eredménye, hogy a gyomok, a melyek már természetes úton fogva erősebb fejlődési képességgel bírnak, a megkeményedett talaj gyomokból fejlődve, mi a kultúránövények, ezeket világgal elnyomják. — El-nyomják pedig azért, mert elvonják a kultúránövényektől a talaj kész tápanyagait, a világosságot stb., a minek eredménye lesz, hogy a gyomok buján fejlődnek, dúsan virágoznak és sok magot hoznak, míg az elnyomott kul-túránövény satnyan fejlődik, keves virágot és magot hoz.

Mit most tehát az a kérdés, hogyan lehet a kérget megőrizni, s a megcserepesedés okozta hátrányoknak elejét venni? Ott, a hol a vetés sűrű, p. o. a gabonaművelé-vel a fogasolással sokat segíthetünk. — A fogas feltépi a kérgeset, képi a gyomok nagy részét. A hol lehet-séges, alkalmazható a gyűrűs henger. — Szélesebb sorokba vetett gabonaféléknél, továbbá a kapás növé-nyeknél a kéreg megtörésnek legelőszőbb és legelőszőbb letesebb módja a kapálás, történen az akár kessel akár kapáló gépekkel.

A kapálás azonban csak akkor vezet eredményre, ha az a talajban oly nedvességi állapotban történik, a midőn azon a munkások s az igavonó állatok kárt nem tehetnek. Meg kell tehát várni, míg a talaj kőlőkép megszikkad. Ekkor is a kézzeli kapálást úgy kell ve-gyezteni, hogy a munkások a már egyszer megkapált részt újból le ne tiporják, mert ez esetben a megkapált édes-keveset beszánál. Legelőszőbb a kapálást úgy végeztetni, hogy a munkások nem előre, hanem hátra-felé haladnak a sorok között, vagy pedig keskenyebb sorokat a mellettük levő sorokból kapálnak meg. — A kapálásnál arra is kell vigyázni, hogy a kapa által fel-vagott föld hóieről elmozdítások, mert különben a gyomok el nem pusztíthatnak, hanem tovább fejlődnek.

Egy további ápolási munka, a mely úgy a tavaszi, valamint őszi vetéseknél is okvetlenül végrehajtható, a gyomirtás. Ennek szükségossége különösen a gabonafé-léknél fog beállani. — Hány helyen láthatjuk, hogy a gabonafélék között a vadrepeze, az aszat stb., vígan tenyész, s mire a gabona felnőne, azt egyes helyeken a gyomok teljesen elnyomják. Ezen gyomokat tehát akkor, a midőn még a gabonában kárt nem tesznek, ki kell gyomláltatni, nagy aszatokkal kilökni. — Ha ezen gyomok a gabonafélék között bent hagyatnak, úgy magot érlelve, a következő évi vetést meg inkább el-gyomosítják úgy, hogy ha kellő időben — akkor, a midőn meg csak kis mennyiségben lépnek fel, — ezen gyomok elszaporodásának gátot nem vetünk, később őket kiirtani annyival több munkába kerül.

Az elmondottakból következik az is, hogy a gyom-irtásnak eskkis az esetben lesz sikere, ha nem csak egy gazda, hanem az összes egyhátrában — egy község területén levők a gyomokat mindenütt a legelőszőbb-ban irtják. —

A vetések ápolásához sorozom a silány vetések felszegelyezését s a talajba vetések sonványítását is. A silány vetések satnya fejlődése rendszerint onnan ered, hogy a talaj nem tartalmaz elégséges kész tápanyagot, a felszegelyezés céljából tehát a talajba tápanyagot kell juttatni. Ezt elérjük azáltal, hogy az őszi vetéseket telenát hig trágyaléval megöntözzük, vagy pedig tava-szal chilisalétrómmal felül trágyázzuk. A chilisalétrómmal mint nitrogéntrágya a növényzetet dúsból fejlődésre ösztönzi, a minek eredménye erősebb fejlődés, nagyobb mérvű megbokrosodás. Holdanként 30-80 klg. szórando el belőle, kétszörannyi száraz homokkal keverten. Silány vetésekre hatása bámulatos. — De segít a silány őszi-eken a tavaszi erős fogasolás is; így a buza és rozsa, de az évelő takarmányok is tavasszal jó erősen megfogasolan-dók, kogy az ősz és télen képződött kéreg megtöréséek, s a téli nedvesség a talajban visszatartások.

A talajba vetések is ápolásra szorulnak, mert külön-

ben a gabona télen át is kipállana, tavasszal pedig megdülne. — A már őszszel buján fejlődő vetéseket le-gelőszőbb le; ha pedig tavasszal látjuk azt, hogy ve-téseink oly sűrűek, hogy megdüléstől kell tartani, így legeltetés, sarlózás, kapálás, lehongerezés által segíthetünk. Z-a.

Telefon.

— **Edes Egyetlenem!** Ha ki tudod kerülni a reád vigyá-zóknak Argu-zemeit: kedden a megszokott órában az intézet kertjében várakozni hűséges — Csillagod.

Irodalom és művészet.

— A „Zenélő Magyarország” zenemű folyóirat ápril elsei VII. füzeté különösen érdekes és szép zeno-műveket hoz. Tartalmazza: I. Zsadányi Ármánd kivá-lóan sikerült „Apponyi lakodalmis esőrdását”. II. Wagne-r Richard poetikus szépségű „Lohengrin” operájának részletét. III. Pencios Sefron remek „Krétai görög in-dulóját” s végül D'Amant Leó „Tengeren” című mű-dalát. Ha gazdag választékát és a legelőszőbb zeneművek színe javát találja meg, a jó zene iránt érdeklődő kö-zönsegek a „Zenélő Magyarország” minden füzetében. Minden füzet 10-10 oldal zenét ad. Egy-egy füzet ára 22 kr, s előfizetés ára ép most meginduló II. évfolyad-nek 6 füzetben, 60 oldal zenetartalommal 1 frt. Előfizet-hetni a „Zenélő Magyarország” kiadóhivatalában Buda-pestben, VI. Csengery-utca 62/a.

Fogműtéseket

végez, műfogakat, egyenkint vagy egész fogsort, a saját foghoz hasonló, rágáshoz teljesen használ-hatót készít

Scharpf Jenő

fogtechnikus

Közegen, iskola-utca 46. házszám alatt.

!! Részletfizetésre is !!

Arverési hirdetményi kivonat.

A községi kir. járásbírósig mint telekkönyvi hatóság közhírré teszi, hogy özv. Csacsinovits Marla vég-rehajtottak Csacsinovits Jozefa végrehajtott szenvődé-temen 140 frt tőkekevelés és járuléki iránti végre-hajtási ügyében a községi kir. járásbírósig területén lévő Füsthegy községben fekvő a füsthegyi 9. sz. tjkvben felvet A. I. 9. hrsz. és 9. házsz. egész házra és a 37. sz. tjkvben felvet A. I. 1-17. sorsz. 1/8 telokból Csacsinovits Jozefat illető fötetre az újbbi arverést 456 frt 50 krban ezennel megállapított kikiáltási árban elren-delte és hogy a fenebb megjelölt ingatlanok az

1897. évi ápril hó 10. napján d. e. 10 órakor Füsthegy község házánál

megtartandó nyilvános árverésen a megállapított kikiáltási áron, vagy jobb ajánlatra fognak csak eladatni.

Arverezni szándékozők tartoznak az ingatlanok becsárának 10%-át vagyis 45 frt 65 krt készpénzben, vagy az 1881. LX. tez. 42. §-ában jelzett ár foly a m-mal számitott s az 1881. évi november hó 1-én 4333. sz. a. kelt igazságügyminiszteri rendelet 8. §-ában kijelölt övadékképes értékpapírban a kiküldött kezéhez letenni, avagy az 1881. LX. t. ez. 170. §-a értelmében a bánatpénznek a bíróságnál előleges elhelyezéséről kiállított szabályszerű elismervényt átiszolgáltatni.

Kelt Közegen, 1897. évi január hó 9-én. A községi kir. járásbírósig mint telekkönyvi hatóság.

Műterem áthelyezése.

Ezennel bátor vagyok a n. é. közön-ség becses tudomására hozni, hogy vasárnap, f. é. április 4-től fogva a Királyút 733. sz. alatt levő

fényképészeti műtermemet

a mellette elterülő

Dreiszigler-féle házban,

Királyút 730. sz.

alatt helyeztem el.

Midőn az eddig bennem helyezett bi-zalomért hálás köszönetemet fejezem ki, a n. é. közönseget egyuttal további szíves rendelésekért kéri,

kiváló tisztelettel:

Wastl Béla,
fényképész.

Nyersselyem básztruhákhoz való kelmét 8 frt

65 krtól 42 frt 75 krig egy teljes öltönyre — Tussors-és Shantung-Pongees valamint fekete, fehér, és színes Henneberg-selyem 35 krtól 14 frt 65 krig meterenként, sima esik, kockázott, mintázott, damaszt, s. a. t. (mint egy 240 különböző minőség és 2000 szín és mintázatban, s. a. t.) a megrendelt árakat postabér és vammentesen, házhoz szállítva valamint mintákat postafordultával küldenek: **Henneberg G.** (es. kir. udv. szalító) **Selyem-gyára Zürichben.** Svajczia címzett levelekre 10 kros, levelező lapokra 5 kros bélyeg ragasztandó. Magyar nyelven írt megrendelések pontosan elintéztetnek.

Haydn később ezen hainburgi mesteréről követke-zőleg nyilatkozott: En ezen embernek még a sirjában is megköszönöm, hogy oly sokfelére ösztönzött, ha mind-járt több verest is kaptam a mellett mint enni valót!

Szép és kellemes hangja 1740-ben 8 éves korában Haydnt a bécsi Szt. István-templomi kápolnájába segítette zenei nézlete és érteze kiképzésére azonban többot tett az előkelő házakban és az udvarnál tartott zenei produ-ctióknál való közreműködés, mely előadásoknál a kápolna karbeli fiukat is alkalmazták.

Midőn ifjkorát átlépte, hangja megváltozása miatt a kápolnából elbocsátottak s azzal teljesen magára lón utalva, kenyerét oktatás és ünnepi meg éjjeli zenélésnél való közreműködés által keresve... később azt írja, hogy fiatal emberek az ő példájából kivehetik, hogy a semmi-ből meg is lehet valami; s mi ő — mondja — s mi ő lett, mind az a legelőszőbb szükségnek műve.

Az a „semmi” pedig, a miről szól, az azok az apró menetek voltak, a melyeket a zongorára vagy a tánc-zenekutak számára írt; ezek alapították meg nép-szerzéségét... kézzel-kézzel adták azokat, hozzájárulás nélkül többzörösítettek és terjesztettek s mindenüvé jó hangulatot kellettek, a hol csak előadták azokat.

Előszó, ha egyike a legelő sonatáinak menue-tjét meglekinti az ember, hogy menten felismerje abban alkotójának geniáit.

Jellemzi Haydnt ezen mondása is eléggé: Ha ócska férgektől megrágott zongorám előtt ültem, nem volt az a király, ki boldogságért megirigyeltem volna!

A nagy Bach Sebástyan jó hírnevű fia Bach Fülöp Emánuelről, kinek sonatáit gyakran játszta, azt mondja, hogy neki igen sokat köszön s hogy őt megértette és alaposan tanulmányozta.

(Folytatás következik.)

Kőszegen

dr. Dreiszker József
Sanatoriuma és
vizgyógyintézete
március 30-tól nyitva.
Prospektus ingyen.
Az igazgatóság.

Richter-féle Horgony-Pain-Expeller
Liniment. Capsici comp.

Ezen hirtelen haziszor ellentáll az idő megpróbálása-
nak, mert már több mint 27 év óta megbízható, fájda-
lamecallapító bőrreolészként alkalmazták küszvényel,
csuszna, lagszagátana és meghuleseknél és az orvosok
által befel-solásokra is mindig gyakrabban rendeltek. A
valódi Horgony-Pain-Expeller, gyákorta Horgony-Liniment
elnevezés alatt, nem titkos szer, hanem igazi népszerű hazi-
szer, melynek egy háztartásban sem kellene hiányozni.
40 kr., 70 kr. és 1 frt. üvegenkénti árában majdnem minden
gyógyszertárban kszletben van; főraktár:
Török József gyógyszerésznél Budapesten. Be-
vásárlás alkalmával igen óvatosak legyünk, mert
több kiscsibretékü utanzst van forgalomban. Ki
nem akar megkárosodni, az minden egyes
üveget „Horgony” vedjegy és Richter czegeggy
zsa nélkül mint nem valódit utasítsa vissza.
RICHTER F. AD és társa, ca. és kr. udvari szállítás. BUDAPEST

A NAGY KRACH!

New-York és Londonban nem kímélték meg az
európai árazfoldet és ezért egy nagy ezüstgyágyar in-
dittatva érezte magát, hogy az egész készletet csak a
munkaerő egy ki-kárpótlása ellenében eladja. En meg-
hatalmazva vagyok ezen megbízást teljesíteni. En tehát
bárkinek megküldöm a következő tárgyakat pusztán a
kárpótlásért 6 frt 50 kreert; és pedig:

- 6 drb finom asztali kést, valódi angol pengével
- 6 " amerikai szab. ezüst vellt, egy drbból
- 6 " " " " evőkanalat
- 12 " " " " kávékanalat
- 1 " " " " levesmerőt,
- 1 " " " " tejmerőt,
- 2 " " " " tojás-sorleget
- 6 " angol Viktória-tálcá,
- 2 " igen hatásos gyertyatartó
- 1 " tészterőt,
- 1 " finom cukorpor-ó

44 drab összesen 6 frt 50 kr.
Mind e fenti 44 tárgy előbb 40 frtba került és
most csak 6 frt 50 kr. minimális áron kaphatók.
Az amerikai szabad ezüst egy kívülbelül fehér fém, mely
ezüst arínét 2% ezstendeig is megtartja, amiért aravolt-
tatik. Legjobb bizonyíték, hogy ezen hirdetés

nem csalás,

kötelezem magam, itt, a nyilvánosság előtt, bárkinek
kínem az áru utat tatarik, a pénzt visszaadni és senki
sem mulsza el azt a kedvező alkalmat, hogy ezen
díszes garnitúrát megszerezze, mely

Hasznos és alkalmi ajándék.

továbbá minden jobb háztartásba kiválóan alkalmas.

Egyes egyedül kapható

HIRSCHBERG A.-nál

az egy amerikai szabad ezüstgyágyar főgyőnyökere

Wien U. Rembrandtstrasse 24. Telefon.

Széküldés a vidékre utánvéttel vagy az összeg előzetes
beküldése ellenében

Ehhez tisztító por 10 krajcar

Valódi csak az oldalt látható vedjegyvel (egő-zségi fém.)

Kivonat az elismerő levelekből

Becses emlékezlet küldeményt megkaptam és
azokkal teljesen meg vagyok elégedve. Kérem még egy
ugyanily 44 drbból álló am. szab. ezüstgarnitúrát utánvét mellett
resz. küldeni.

Borovica, Krassó Szörény-megye 187. 96.

Keresztez S. főszoigabiró.

Pilis, (Pest-megye) 1896. aug. 24.

A küldött díszgarnitúrával nagyon meg lévén elégedve,
kérem sógoromnak, Nyáry bárónó szül. Somogyi urhölgynök Szu-
nóra 3 ugyanilyen díszgarnitúrát küldeni.

Baró Nyáry Gyula

Keil-lakk

(Glasur)

legkitünőbb mázoló-szer puha padló számára.
1 nagy palack ára frt. 1.35 kr. — 1 kis palack ára 68 kr.

Viasz-kenőcs

legjobb és legegyszerűbb beeresztő-szer
kemény padló számára. 1 kocsóg ára 60 kr.

Arany-fénymáz

képekretak stb. bearányozásira
1 kis palack ára 20 kr.

Fehér „Glasur“-fénymáz

Legjobb szer mosdó-asztalok, ajtók, ablakdeszkák stb. ujonnan való befestésére.
1 kis doboz ára 45 kr. — 1 nagy doboz ára 75 kr.

Mindenkor kaphatók: Unger József cégnél Kőszegen.

Alapított 1858.

Budapesti Szivattyu- és Gépgyár Részvény-Társaság

(ezelőtt WALSER FERENCZ)

BUDAPESTEN. VI. ker., Külső väczi-ut 45. szám.

Süggönyezim: SZIVATTYUGYÁR BUDAPEST.

GYÁRT:

mindenfélé gőzgépet Schmidt-féle forrgőzmotorokat (40% szénmegtakarítás), petroleum és benzin-
motorokat. Kerettűrészeket, körfűrészeket és esertöröket Gőzkazánokat, előmelegítőket,
tartányokat Hidákat és egyen vasszerkezeteket. Mindenfélé szivattyukat gőz-, szij- és
kézi hajtásra. Valamint villamos üzemre. Artézi kutfelépítvényeket vasból. Tűzfeckendőket
és vízszállítókat, tüztöltéségi felszerelési tárgyakat. Köztisztasági szereket, öntöző-kocsikat,
sárkaparó és seprőgépeket, hőkéket és uthengereket. Egészségügyi szereket mint gőzfer-
tőtlenítő készülékeket és teljes fertőtlenítő telepeket, pöczegölő tisztító készülékeket.
Vas- és ércöntvényeket, harangokat. Kéményöntésű aczélfelelletű tűzrostélyokat egyenes
és kigyóalakban, valamint polygon rostélyokat.

LÉTESIT: vízműveket, csatornázásokat, vízvezeték és légszeszberendezéseket, központi
fűtéseket.

Árjegyzékek és költségvetések ingyen és bérmentve küldetnek.

Valódi brünni posztószövetek.

Egy vég 3.10 méter hosszu, teljes uri- öltöny ára csak	frt 3.10 jó	valódi gyac- júból.
	frt 4.10 jó	
	frt 4.80 jó	
	frt 6. — jobb	
	frt 7.75 huom	
	frt 9. — igen finom	
	frt 10.50 legfinomabb	

Egy vég egy fekete szalonöltönyhöz 10 frt Felöltőszövetek,
loden, peruvien, do-king, állami és vasuti tisztviselőknök való

szövetek, legfinomabb kammgarn és chevotokat stb. stb. küld
gyári áron a pontos és azoldnak ismert

posztógyári Kiesel-Amhof Brünnben.

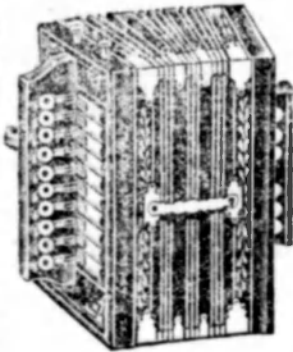
Minták ingyen és bérmentve. Mintahü szállítás.
Figyelemreméltó! A t. közönségnek fontos azt tudni,
hogy a szöveteket közvetlen helyről való beazérés esetén sokkal
olcsóbban kapja, mint a közvetítő kereskedelem útján. A Kiesel-
Amhof brünni cég az összes posztókat valódi gyári áron küldi
szét és nem számítja hozzá a magánvót annyira megkároító
gyu-nevezett szabóengedemnyit.

Csak 4 1/2 frtért

szállítom világhírű

„Bohemia“
nevü vonó-harmonikát hosszú
kelepel és valódi gyöngyház-tá-
lac-kákkal.

A hangszer kettős fúvóval,
11 rétü erős búrral és ezen erős
érez sarokvaddokkal van ellátva.

A hangok egyes lemezeken vannak elhelyezve, mi-
nőgvn a harmonika nagyszerű hangot ad.

40 hangos 2 sorozatos 15 1/2 x 33 cm. magys. = 3 1/2 frt

60 " 3 " 17 x 34 " " = 5 1/2 " "

80 " 4 " 17 1/2 x 34 1/2 " " = 6 1/2 " "

Öntsulásra való utasítás ingyen Szállítás és cso-
mogolás 60 kr. Illusztrált árjegyzék ingyen.

Schuster C. A.

vonó harmonika-készítő, Marktneukirchen 7 S.

Széküldés vámmentes utánvéttel. — Ács-erőies
megengedtetik.

Összeküttetés alárusítókkal kerestetik.

Legbiztosabb szer.

Az általánosan elismert és jó hatásúnak
bizonyult

„Barát Ital“

ezimü növényeszer gyomor likör készitmé-
nyem. székrekedés, étvágytalan-
ság és az ebből eredő bajok ellen.

Használati könyvvel együtt, egy üveg
ára 40 és 80 kr.

Kapható Kőszegen: Unger József,
Jánosa Gyula, Grastyán József és Wentzl
Ede urak fűszerüzleteiben, továbbá a gyár-
telepen, Hm.-Vasárhely, Árpád-u. 12 sz. alatt.

Zenke Zoltán.

Hoff János-féle maláta-készület

gyengék és betegek részére.

Hoff János-féle maláta-egészségi-ital.

Legjobb és jóízű erősítő-szer mell-, tüdő-
és gyomorbajoknál, emésztőbajoknál és telje-
solyengüléknél.

Tíz év. vagy még hosszabb idő óta ve-
szem önnél a maláta egészségi sert. Ez az
egyetlen szer, mely nőmnek teljes egészségét
ismét helyrehozta. Kérek egy új küldeményt.

Bogaer C. Bécs, Hofmülgasse.

Hoff János-féle koncentrált maláta-kivonat.

Torokhurut- és idült hurutnál; kivált
gyermekknél a lélekzszervek megbetegedé-
sénél ajánlható, nagyon kellemes szer.

Az ön maláta-készitményei valóban jó és
erőteljes gyógyszer. Kérek tehát megint 5
nagy üveg koncentrált maláta-kivonatot, egy
ront maláta-chocoládét és két zacskó maláta-
mell-czukrocakát nekem küldeni.

Fischer G.
őrnagy a 37. gyalogezrednél, Nagyvárad.

Hoff János-féle egészségi-maláta-chocoláde.

Gyengéségnél, vérzegénységénél, idög-
bajnál, álmatlanságnál és étvágytalanáságnál
nagyon jónak bizonyult. Nagyon jóízü, tápláló
és különös sikerrel lön használva gyong- gyer-
mekeknel és tápláló anyáknál.

Az ön maláta-chocoládéja a legkitünőbb,
a mit ismerem. En ezen kellemes italt idült
gyomor, illetőleg emésztőzavaroknál, sápadtsá-
gnál és minden gyengéségi állapotnál mindig
jó eredménnyel használtam.

Dr. Nicolai, orvos Triebelben.

Hoff János-féle maláta-kivonat-mellczukorkák.

Köhögésnél, rekedtségénél, nyákásodás-
nál főtülmulhatatlan. A valódi maláta-kivonat-
mell-czukorkák az emésztést zavartalanul hagy-
va, bármily mennyiségben vehetők be.

Csodálatos volt gyors gyógyulásom a
makacs köhögésből az ön maláta-kivonat mell-
czukorkái által.

v. Zedlitz-Neukirch, Waldenburg.
Az ön czukorkái a feleségem köhögés
és lélekzési bajai ellen nagyon jó szernek bi-
zonyulnak.

Busch, plébános Weichütz.

Kapható Kőszegen: Babics István gyógyszerész és Waisbecker Ede kereskedő uraknál ugymint Budapesten Török József
gyógyszerész urnál, Király-utca 12. sz. és direct

Hoff János cs. és k. udvari szállítónál, Bécs, I. kerület, Graben Breunestrasse 8. sz.

Tervezet és árjegyzék ingyen és bérmentve.